

فوائد عامه همان هشتصد و ده هزار تومان است که پارسال بود و وضع هشتاد و نه فقره مالیات هم که بنده در نظر ندارم و ایشان در نظر دارند هیچ ارتباطی با این لایحه ندارد و حقوق این شخص هم بالاخره از همان هشتصد هزار تومان است و بالنتیجه هم اگر تصویب نفرمایند نه جز مصرفه جوئی های عمومی می رود و نه خرج معارف می شود و نه خرج مالاریا.

و هیچ مربوط با ایجاد تحمیلات و مخارج یت کروری هم نیست این يك نفریست که برای طرق و شوارع استفاده می شود بعد هم در ضمن اگر کله کنگاوران ندانند که جاست این دلیل بر عدم لیاقت او نیست زیرا ممکنست یک نفر ایرانی هم باشد که نداند کنگاور که جاست؟

ولی برای رفع این نگرانی عرض می کنم که این شخص پشت میز نشین نیست و بنده مخصوصاً این کلمه رئیس را پس و حذف می کنم برای اینکه ما مهندس می خواهیم که تمام راههای ایران در تحت نظارت خودش داشته باشد و حتماً در بیابانها هم برود.

در کوهها هم برود بدشت و کوهستان هم برود و بالاخره این شخص مهندس است و باید تمام ادارات راه ایرانی را از نقطه نظر فنی در تحت نظر بگیرد منتهی اسم این شخص رئیس اداره طرق و شوارع است.

حالا اگر از این کلمه رئیس نگرانی دارید این را برمی داریم و بنده هم موافقت می کنم و با نهایت میل قبول می کنم زیرا قصد استعفاء يك نفر متخصص است نه برود راهها را ببیند و درست کند اگر نگرانی آقا این است این پیشنهاد را بفرمایند بنده قبول می کنم.

دیگر اینکه در بیانات بنده فرمودند که بنده گفتم ام که اگر این لایحه تصویب شود فردا سیل پول در ایران جاری می شود البته اگر در عرض این بنده دقت می فرمودند بنده چندین چیزی نگفتم می گفتم که یکی از اولین وسیله ترقی اقتصادی در مملکت ایران ساختن راهها است و این عقیده را باز هم و باز هم ممکن است تکرار کنم و کرده ام و خواهم کرد.

بنا بر این من عقیده ام این است مادام که در ایران راهها بطور رضایت بخشی نباشد (و هر فرسخ راه لااقل بیست و هشت هزار تومان خرج دارد) تا این راهها ساخته نشود و باین ترتیبی که فعلاً هست باقی باشد ترقی در این مملکت پیدا نخواهد شد.

... که در خرواری سه تومان است و بواسطه نبودن حمل و نقل در مملکت گندهشان پوسیده و خرواری سه تومان هم

خریدار ندارد ولی در يك گوشه دیگر مملکت مردم محتاج بنان هستند پس باید گفت که مادر مرحله اول باید موجبات و وسائل نقلیه را فراهم بکنیم بنده عرض می کنم همانطور که عرض کرده ام وقتی راهها شروع شد بساخته شدن و وقتی که در خارج دیدند ما این قدم را داریم برمی داریم بنده بجز آن قسم می خورم و می توانم عرض کنم.

که همان سیل طلا و نقره که فرمودید در این مملکت جاری می شود مملکت ما ما الحمد لله دارد همه جایش دارای امنیت کامل میشود. مملکت ما هنوز بکراست در دنیا در بعضی ممالک پول زیاد است و بواسطه کثرت پول در مملکت خودشان محل استعمال آن را ندارند و هر سرمایه داری هم بدیهی است مایل است به نفع وطنی است که در این مملکت خواهد آمد و البته نتیجه این می شود که هم او نفع برده و هم مملکت ما آباد شد.

پس این چه ضرری دارد؟ بعقیده بنده جز منفعت ضرر دیگری ندارد. من نگفتم که تصویب يك نفر مهندس راه سازی مستلزم جریان سیل پول است.

ولی این یکی از قدمهائی است که ممکن است ما را باین مقصود برساند اما از نقطه نظر مردم شدن آمریکا فرمودند این چیزی نیست که حالا شروع شده باشد در دوره دوم که بنده افتخار عضویت مجلس را داشتم دفعه اولی بود که از آمریکا استفاده میشد همین جدیدی که حالا دارم آنوقت هم داشتم و در همان موقع هم یکی از مدافعین خیلی جدی جلب مستخدمین آمریکائی بودم بنا بر این مد آمریکائی برای بنده عوض شده است.

بنده از همان وقت تشخص داده بودم مصالح و منافع مملکت خودم را که باید از يك مملکتی مثل مملکت آمریکا که هیچ نظریات خاصی ندارد.

و از طرف دیگر منافع مشترک زیاد هم ممکن است پیدا کند متخصص بیاوریم الان هم همین عقیده را دارم و امید وارم اکثریت نمایندگان محترم هم این لایحه را تصویب بفرمایند.

زیرا باز هم باید حقیقه قبول و تصدیق بفرمایند که با این ترتیب طرق و شوارع ما بکلی از بین خواهد رفت و البته باز یاد کردن آن ده دوازده نفر متخصص ایرانی هم احتیاجات مملکت ما تأمین نمیشود و اگر حقیقت را بخواهید این چند نفر برای يك ولایت اصفهان هم کافی نیست تا چه رسد بیک مملکت باین عرض و طول و بهمان دلالتی که عرض کردم باید متخصصین آمریکائی آورد پشت میز نشین هم نیست و سالی چهل هزار تومان هم مخارج ندارد و سالی ده هزار تومان است و بالاخره بهمان عللی که همین

مجلس شورای ملی و همین نمایندگان محترم تصویب فرمودند که يك عده دوازده نفری از آمریکا برای مالیه استخدام شوند وزارت فوائد عامه هم حو دارد که تقاضا کند يك نفر متخصص از آمریکا برای راهها استخدام شود.

و اینکه فرمودند هشت نه ملیون مالیات وضع شده است فقط يك مالیات قند بود که وضع شد و هیچکس هم حق ندارد يك شاهی از آن مالیات را غیر از مصارف خط آهن به مصرف دیگر برساند و در حقیقت مثل این است که این مالیات وضع نشده است.

بلی يك مالیات دخانیات بود که سالی پانصد و ششصد هزار تومان عایدی آن است ولی تصدیق میفرمایند که يك مملکتی که روجه ترقی است احتیاجات و مخارجش سال بسال رواج پیدا می کند اگر عایدات تازه ایجاد نشود نمیشود امور مملکت را اداره کرد بعلاوه شما دو ملیون کسر بودجه داشتند اینکه امیال در بودجه ها يك نظریاتی شده است بر بودجه صحیحه یک قدری اضافه شده است.

بودجه معارف یک قدری زیاد شده است. تمام وزارتخانه های قدری بودجه شان زیاد شده است و اینها البته از منابع عایدات جدید بوده است و اگر این عوائد را تصویب نمی فرمودید آخر سال دو بیلیون کسر بودجه داشتید و من امید وارم که مجلس شورای ملی باز يك منابع عایدات جدیدی که منحصر براه سازی باشد کشف کند.

زیرا وقتی ما نظرمان را از طهران قدری دورتر کنیم می بینم که مملکت چقدر محتاج براه است.

شریعت زاده - بنده توضیحی دارم. رئیس - راجع بماده صد و نهم؟ شریعت زاده - بلی رئیس - بفرمایید شریعت زاده - آقای شیروانی در ضمن بیاناتشان نسبتی ببینند دادند که بنده ضمن توضیحات خودم لیاقت ایرانی را نفی کرده ام. بنده برای حفظ عقاید خودم ناچار هستم که با کمال تأسف اظهارات ایشان را تکذیب کنم. زیرا بنده توضیح حاکی از این بود که برای اثبات لیاقت ایرانی و برای موفقیت متخصصین ایرانی ما باید با آنها کمک کرد و یکی از آن کمکها جلب مستخدمین خارجی است و دلیلش هم همان تقسیمات مجلس است راجع بجلب آنها بنا بر این عرض میکنم در همین اینکه ایشان شخص محترمی هستند در همان حال غالباً اشتباه می کنند و اشتباهات ایشان هم هیچوقت منشأ اثری نخواهد بود.

جمعی از نمایندگان - نفس یک نفر از نمایندگان کان - خوبست رای بکفایت مذاکرات گرفته شود بعد نفس داده شود.

رئیس - رای میگیریم - آقای ایکه تعطیل موقتی جلسه را تصویب می کنند قیام فرمایند.

(اغلب برخاستند) رئیس - تصویب شد. (در این موقع یک ساعت قبل از ظهر) جلسه برای تنفیس تعطیل و دیگر تشکیل نکردید.

رئیس مجلس شورای ملی حسین میرنیا منشی م - شهادت دکتر احتشام طباطبائی

جلسه یکصد و هشتاد و چهارم صورت مشروح مجلس یکشنبه سی و یکم خرداد سنه ۱۳۰۴

مجلس سه ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای حسین خان پیرنیا تشکیل گردید.

صورت مجلس سه شنبه بیست و ششم خرداد را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمودند.

رئیس - آقای فاطمی (اجازه)

فاطمی قبل از د - تور عرض دارم. رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - قبل از دستور عرض دارم. رئیس آقای میرزا یدالله خان.

آقای میرزا یدالله خان - قبل از دستور عرض دارم.

رئیس - آقای آفاسیدیه مقوب.

آفاسیدیه مقوب - بنده آن روز هم عرض کردم شهادت بنده گمان میکنم کفایت کند.

آقای مساوات يك هفته و نیم است ناخوش است و مریض را گمان میکنم شهادت دادن کفایت کند و محتاج برای کمبسیون باشد. دوسه مرتبه هم در این جا عرض کردم مریض هستند و همه هم میدانند.

رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

دامغانی - قبل از دستور عرض دارم. رئیس - صورت مجلس مخالفی دارد یا نه؟

(بعضی گفتند خیر) رئیس - آقای فاطمی (اجازه)

فاطمی - در موقع تصویب بودجه مملکتی سال گذشته چنانچه خاطر محترم آقایان متوجه است راجع به صهی و ولایات دو نقره بیش نهاد در مجلس شد که معادل پنجاه هزار تومان از آن مبلغ صد و سی و شش

هزار تومان صحیه را تخصیص بصحیه ولایات بدهند در آن وقت چون دوسه ماه بیشتر بآخر سال نمانده بود با اینکه آن پیشنهاد در مجلس قابل توجه شد ولی در کمیسیون بودجه نظر باینکه آن را غیر عملی میدانستند نپذیرفتند زیرا بر فرض هم که تصویب می شد مستلزم این بود که یک مریضخانه ها و مؤسسات صحیه که در مرکز موجود است منحل شود و در ولایات هم مؤسسات صحیه برقرار نشود این بود که در حقیقت دولت مجلس را متقاعد کرد که در بودجه صحیه هده السنه مبلغ قابلی برای ولایات تخصیص بدهد.

چندی قبل هم یکی از آقایان وزراء در مجلس اظهار داشتند که معادل صد هزار تومان برای بودجه صحیه ولایات تخصیص داشتند که معادل صد هزار تومان برای بودجه صحیه ولایات ولی اخیراً که بودجه صحیه به کمیسیون بودجه آمد بنده آن بودجه را که مطالعه کردم دیدم کلیه مبلغی را که برای ولایات تخصیص داده اند يك قلم و آنهم شصت و پنج هزار تومان است و آنهم صورت جزء ندارد و معلوم نیست برای کدام يك از ولایات است و شاید بالاخره در این قلم شصت و پنج هزار تومان هم يك چیزهایی نوشته شده که از ش موضوع می شود و ممکن است اگر بطور کلی بگذرد سی هزار تومانش را به آن اسامی بگیرند.

بنده چون در آن موقع و در موقع تصویب بودجه مملکتی مخصوصاً در این موضوع مکرر مذاکرات کرده ام و به عرض آقایان رساندم که ما بایستی این فشار و سختی را در سال آتی نسبت بدولت اعمال کنیم که مبلغ معتنا بهی برای صحیه ولایات منظور شود چنانچه برای هه آقایانی هم شکایاتی از طرف اهالی ولایات رسیده است و اخیراً يك امراض خیلی صعب و سختی در باره ولایات پیدا شده و به هیچ وجه هم از طرف اداره صحیه نسبت به آن توجهی نشده است و این مبلغی که برای ولایات منظور داشته اند اولاً که بهیج وجه من الوجوه کافی نیست و بعد هم این طرز ترتیبی که نوشته اند ممکن است بعدها مبلغ خیلی کمیش صرف صحیه ولایات بشود.

این بود که بنده خواستم این مسئله را مخصوصاً بعرض مجلس برسانم که در آن موقع لازم است اقدام و توجهی در این موضوع بشود بلکه صحیه ولایات يك ترتیبی پیدا کنند.

عرض دیگر بنده چنانچه يك طرحی هم آقایان در این موضوع نوشته اند و امروز تقدیم مجلس خواهم کرد. راجع ببلدیه ها است.

البته ما انتظار داشتیم که برای این سال از طرف دولت يك عوایدی که در ولایات مأخوذ می شود یعنی عواید شهری

را از جمع مملکتی موضوع کنند و تخصیص بدهند ببلدیه های ولایات ولی حالا لابد نظر های موجهی در مقابل دارند که تاکنون نتوانسته اند آن عوائد را از مملکتی خارج کنند ولی در موضوع نواقل هیچ عدوی در مقابل نیست و جزء جمع و خرج مملکتی هم ابد احساب نمی شود چنانکه در بودجه هم که تقدیم شده است در جزء جمع و خرج نیامده ولی وصولش که بتوسط اداره الیه می شود و مخارجش که توسط بلدیه میشود این حسی است که يك مخارجی را باید اداره مالیه برای وصول آن بکنند. يك رئیس دارد يك اجرائی دارد يك اداراتی دارد و از این پول مخارجش بر میدارد و بقیه را میدهد ببلدیه.

بلدیه هم باز تانیا همان مخارج و همان ادارات را دارد.

این را همانطور که مجلس تصویب کرده و مقصودش این بوده که در تحت نظر بلدیه ها باشد در این خصوص ما يك طرحی تقدیم کرده ایم که بعد از این در تحت نظر وزارت داخله بلدیه های ولایات در جمع و خرج نواقل مداخله بکنند و به مصرف نظیف و غیره برسانند.

يك عرض دیگر هم که تقریباً آنهم جنبه عمومی دارد ولی چون هیچ علاجی نود جز اینکه بعرض مجلس برسانم و اقدامانی که در خارج کردیم تا يك درجه موثر واقع نشده است این است که امروز بعرض آقایان برسانم و آن راجع بمسئله نمایندگان اصفهان است

نمیدانم بچه ملاحظه در آن موقعی که قانون انتخابات را نوشته اند يك ظلم به این فاحشی که همه آقایان هم تصدیق می فرمایند نسبت باصفهان مرعی شده است با اینکه وزارت داخله تصدیق می کنند که اصفهان نهصد و پنجاه هزار جمعیت دارد معذالک به اصفهان بیشتر از پنج نفر نماینده نداده اند در دوره چهارم که قانون انتخابات می نوشتند يك حقیقی برای اصفهان منظور داشته بودند در این دوره هم در کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات راجع بنمایندگان اصفهان مدتی يك مذاکراتی شد و از قراری که بنده تحقیق می کردم می گفتند خیال دارند دو نفر بنمایندگان اصفهان اضافه کنند اگر چه حتماً مطابق آن فلسفه که مجلس اول در نظر گرفته است بایستی به اصفهان ده نفر وکیل بدهند ولی اخیراً بنده شنیدم کمیسیون تجدید نظر در این موضوع يك تردید رانی پیدا کرده است و با مذاکراتی که بنده در خارج کردم دیدم آن قدری که لازم بوده این موضوع موثر واقع نشده این بود که خواستم این مسئله را بعرض مجلس برسانم و حقیقتاً از آقایان بنام اصفهان

در این موضوع استمداد می کنیم برای این که اگر ملاحظه فرمایید در سراسر این مملکت این نقطه نیست که اولاً مثل اصفهان و تانیا مثل کرمان از حیث نماینده نسبت به آنجا اینطور ظلم شده باشد اگر سومی پیدا کرد.

(همه هم بین نمایندگان حاج آقا اسمعیل عراق دست غیب-فارس

فاطمی - بهر حال بنده شخصا مانع نیستم که عدله نمایندگان از اینک هست دو برابر بشود ولی عقیدم این است که نسبت به اصفهان ظلم شده لذا این تذکر را امروز در مجلس عرض کردم که کمیسیون راجع بنمایندگان اصفهان يك توجهی بکنند که لااقل عدله اش از همان اندازه که در دوره چهارم در نظر گرفته شده بود و در خود این دوره هم کمیسیون در نظر گرفته بود کمتر نشود.

رئیس آقای رضوی (اجازه)

رضوی - يك شرحی اهالی همدان به مقام ریاست محترم مجلس عرض کرده بودند و تقدیم کردم و در این جا هم می خواهم از مقام ریاست و کمیسیون محترم بودجه تمنا کنم و آن راجع بعد بلدیه همدان است عدلیه همدان منحصر بیک صلحیه شده و يك صلحیه برای همدان خیلی کم است از آن طرف هم مردم می خواهند بحکومت رجوع بکنند مدعی العموم بر میدارد مبنویسد مرجع تظلمات عمومی عدلیه است و کسی حق رسیدگی ندارد

يك صلحیه فقط در آنجا دائر است بکنفرم که می رود برای ه تومان شکایت کند ه ماه ۶ ماه دیگر بهش وقت می دهند از این جهت بنده از مقام محترم ریاست تمنا می کنم بدولت تذکر بدهند و همینطور از مقام محترم کمیسیون بودجه که در این بودجه که برای عدلیه همدان منظور میکنند بودجه عدلیه همدان را یک قدری زیاد تر بکنند که مردم در رفاه باشند.

چون عدلیه اصلاً برای رفاهیت مردم است و اگر بنا شد مردم برای ه تومان ۶ ماه دیگر بیایند عرضشان را بکنند ابدأ راحت نیستند.

این است که تقاضا می کنم از طرف مجلس بدولت تذکری داده شود.

رئیس - آقای میرزا ابوالقاسم خان (اجازه)

آقا میرزا ابوالقاسم خان - در سه گذشته در تاریخ بیست و دوم میزان لایحه تقدیم مجلس کرده بودم برای اشخاصی که گاو آنها مرده بود يك مساهمتی بشود در کمیسیون میتکرات نماینده دولت موافقت نکرد و پیش نهاد بنده رد شد اگر در نظر آقایان باشد در اواخر قوس در همین مجلس عرض کردم

خسارتی را که دولت به ه هزار تومان ممکن بود جلو گیری کند در آتی به بیان صد هزار تومان ممکن نیست و امروز همان روز است که خواستم بعرض آقایان برسانم که يك خسارت فوق العاده از حیث ارزاق متوجه شده است امروز راجع بورامین هم همان صحبتی که در سال گذشته کردم بعرض آقایان برسانم. محصول امسال ورامین بکلی از بین رفته و هیچ است و سن بطوری کرده که مردم بی چاره آنجا در صورتی که همه ساله ه هزار خروار جنس از آنجا وارد این شهر می شد امروز از اداره ارزاق روزی ۲۸ خروار بآنها کمک می دهند.

خواستم خاطر آقایان نمایندگان را از وضعیت ورامین مستحضر کنم و همینطور از مقام ریاست استمداد کنم تذکری بدولت داده شود که هر چه زودتر از صدماتی که به آنها وارد شده جلو گیری شود و اگر چنانچه جلو گیری نشود همان ورامینی ها بازن و بچه بطهران خواهند آمد و اوضاع ارزاق طهران باعلی درجه در عسرت خواهند افتاد.

بعضی از نمایندگان - دستور

رئیس - گفته شد دستور

بعضی از نمایندگان - اواد دستور شوم

رئیس - دستور لایحه راجع با استخدام نفر مهندس برای طرق و شوارع است ولی دو فقره پیش نهاد رسیده قرائت می شود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای طهرانی

بنده پیش نهاد می نمایم که لایحه راجع با استخدام به نفر مهندس برای جنگها ابتداء جز دستور شود

پیشنهاد آقای دامغانی

بنده پیشنهاد می کنم لایحه بندر جز مقدم بر دستور امروز شود.

رئیس - قبل رأی می گیریم پیشنهاد آقای طهرانی آقایانی که موافقت قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. مذاکرات راجع بکلیات لایحه است. آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - در جلسه قبل بر بنده اعتراض شد که با وجود اینکه خودم مجرم چرامخالفت می کنم.

بنده نمی دانم مقصود این است که باید طرف را مغلوب کرد در تحت رهروانی؟ یا مقصود حقیقت و بیان دلیل و برهان است؟ راست است بنده مخبر کمیسیون فواید عامه بودم و راپرتش را صادر کردم لیکن همین راپرت حاضر است ببینید در کمیسیون فواید چه چیز تصویب شده و چه چیز مطرح بوده است. نه ملیت او در آنجا مطرح بوده نه مقدار حقوقش فقط بطور کلی در تحت

عنوان اینکه آیا يك نفر متخصص برای اداره کردن راهها شما خوب می دانید یا نه

بعضی از نمایندگان - راجع به جنگلها است .

کازرونی - اگر راجع به جنگلها است عرضی ندارم .

رئیس - آقای عراقی (اجازه)

عراقی - بنده موافقم

رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - موافقم

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - موافقم

رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد؟ (گفتند خیر)

رئیس - رأی می گیریم برای ورود در شور مواد آفتابیکه شور مواد را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده اول (بشرح ذیل قرائت شد)

مجلس شورای ملی اجازه می دهد که دولت مسیوقین سن دمها کن تبعه آلمان را به سمت مهندس و متخصص جنگلها برای مدت ۳ سال که ابتدای آن از روز ورود مشارالیه به طهران محسوب خواهد شد بشرایط ذیل استخدام نماید .

رئیس - آقای عراقی (اجازه)

عراقی - موافقم

رئیس - آقای قاسمی (اجازه)

قاسمی - بنده موافقم . بنده در کمیسیون فواید این يك نفر وقتی بنا بر این باید مایه تو مان چهار صد تومان هم برای بر کشتن وقتیکه بخواد سوار شود اسب هم باو می دهیم و روزی مسافتی هم باو می دهیم . این معلوم است ولی فرض بنده این بود که (در کمیسیون فواید عامه هم صحبت کردم) آمدن يك نفر برای جنگل های ما چه فایده خواهد داشت چه نتیجه از يك نفر خواهیم گرفت؟

اگر واقعا وزارت فواید عامه در خیال است که تأسیس يك اداره بکنند که آن اداره جنگل های ما را مرتب کند تربیت تمام ممالک متصدیه که جنگلهاشان را مرتب کرده اند و استفاده های کلی میکنند این يك نفر فایده نمی دهد .

آمدن يك نفر جز اینکه ما همینقدر

بگوئیم ما هم بیدار شده ایم چون يك نفر متخصص آورده ایم جنگلها را نگاهداری کند فایده دیگری ندارد .

فرض بنده این بود که از آوردن يك نفر ما آن نتیجه که باید بگیریم نمی گیریم اگر وزارت فواید عامه در مقام اداره کردن است که از آوردن يك نفر اداره نمی شود اگر برای چیز دیگری است که بنده نظرم این است مایه مغارچی میکنیم و در تحت آن مخارج فایده که باید برای ما مرتب شود مرتب نمی شود .

در کمیسیون فواید عامه این عرایض را کردم و بعد اظهار کردند که ما این را اولاً می آوریم برای نظریات ابتدائی و در تحت آن نظریات تشکیل اداره می دهیم ولی باز بنده مخالف هستم برای خاطر این که از نظریات ابتدائی نسبت به جنگل های خودمان هم وزارت فواید عامه مستحضر است هم افراد مملکت مستحضرند اطلاع دارند .

جنگل های ما همین است و تا این اندازه بجهت الله اهالی مملکت از جنگلها شان و اراضی شان اطلاع دارند ما باید کار اساسی بکنیم که در واقع يك اداره جنگل تأسیس شود که مایه بگیریم این است که بنده مخالفت کردم و حالا هم مخالفت میکنم چون نتیجه ندارد .

رئیس - آقای عراقی (اجازه)

عراقی - بنده تصور میکنم آقای آقا سید یعقوب با اصل لایحه مخالف نیستند فقط میفرمایند یکی کم است خوبست زیادتر آورده باشیم .

من گمان میکنم ابتدائیکه باید بیاید و اگر ما دیدیم این یکی خوب اداره کرد آن وقت ممکن است زیادتر بکنیم اما از حالا ما بیاییم تا بیاوریم شاید طوری جنگل های ما با این يك نفر اداره شد که دیگر محتاج نبودیم و همین آوردن يك نفر خودش دلیل است که دولت هم تصدیق میکند ما محتاج هستیم چرا از اول برویم حالا که محتاج هستیم چه میکنند؟ از اول یکی می آوریم اگر خوب شد و تا دیگر هم می آوریم در هر حال بنده که از فرمایش آقا مخالفی نفهمیدم .

جمعی گفتند مذاکرات کافی است

رئیس - کافی است؟

بعضی از نمایندگان - بلی کافی است .

رئیس - پیشنهاد آقای روحی قرائت می شود . (اینطور قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم مدت استخدام متخصص جنگلها ۵ سال باشد .

رئیس - آقای روحی (اجازه)

روحی - عرض کنم چون اداره جنگلها در مملکت ما يك کار تازه است که ما می خواهیم بآن مبادرت کنیم و البته يك نفر اروپائی که تازه بیاید مدت ۳ سال همین قدر خواهد بود که يك اطلاعات جزئی از امر جنگلها بدست بیاورد و آن وقت مدت کنترانش منقضي میشود و ما نتوانسته ایم از او استفاده کنیم بالفرض بگوئیم وزارت فواید عامه تحقیق خواهد نمود اگر بدین معنی است استخدام او را تصدیق میکنند بنده می گویم شاید او درخواست بماند و با خواست يك مبلغ اضافه تری بگیرد آن وقت مجبور شویم يك مأمور و متخصص دیگر بیاوریم و مبالغی بخودمان ضرر برزیم و تازه او بیاید و چند وقتی مطالعه کند و ۳ سال هم بگذرد چه نتیجه دارد؟

این است که بنده عقیده دارم اگر آقایان موافقت فرمایند مدت ۵ سال شود به نفع مملکت خواهد بود .

مخبر - این قبیل کنتراتها و استخدام ها هر قدر مدتش کمتر باشد بیشتر به نفع ما است برای اینکه ممکن است آن طوری که خواهیم این شخص دارا باشد کاملاً دارا باشد اگر دارا بود که هیچ اشکالی ندارد بعد از ۳ سال يك لایحه تهیه میکنند و می آورند در مجلس و به همین خوشی مجلس رأی می دهد و اگر دیدند بدرد نمی خورد یا يك بهتری لازم شد یا اصلاً دیگر لازم ندانستند یاد و نفر ۳ نفر لازم دانستند آن وقت همانطور رفتار میکنند ولی امروز بنده بنده پیش از ۳ سال لازم نیست .

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای روحی آقایانی که این پیش نهاد را قبول توجه می دانند قیام فرمایند (عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . رأی می گیریم بماده اول آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند .

(قابل نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد . ماده دوم (بشرح آتی قرائت شد)

ماده ۲ - مسیوقین دمها کن در تحت وزارت مستقیم وزیر فلاح و تجارت و وزیر امور مستقیم وزیر فلاح و تجارت و فواید عامه خواهد بود و اگر از اجراء کنتراتها ملنی خواهد شد مکرر مواردی که اوامر وزیر مزبور استنکاف نماید این که اوامر وزیر برخلاف مقررات قانونیه بوده و مستخدم مزبور موافق دلائل فنی آنرا غیر مفید و یا مضر بداند در اینصورت باید دلائل خود را در ضمن دایورت مشروعی بوزیر فوق الذکر تقدیم کند .

در مورد عدم موافقت وزیر با راپرت تصمیم هیئت وزراء قاطع خواهد بود .

شریعت زاده حضرت آقای تدین در ضمن مخالف بایش نهاد آقای اتحاد فرمودند که وزیر متصف بصفت قانونی یعنی شاغل يك مقام رسمی است از این نقطه نظر آن او امر رسمی هم قانونی خواهد بود . اما اگر بنا باشد قانونی بودن او امر از حیث صدور از يك مقام رسمی باشد همین طور است ولی بالاخره آن کسی که دارای يك مقام رسمی است قانونی بودن او امر و این بر طبق قانون صادر شده باشد . این يك قسمت . قسمت دیگر این است که متخصصی که ما می خواهیم برای این است که از مزایا و معلومات و اطلاعات او استفاده کنیم و این مطلب منوط به این است که اراده ها و تصمیمات اعم از اینکه از يك مقام قانونی صادر شده باشد او را از اجراء کار فنی و آمادگی جامعه مسامت نکنند از همین نقطه نظر است که شخص بنده معتقدم که هر متخصص فنی که برای ایران استفاده می شود باید يك اختیاراتی داشته باشد که در سایه آن اختیارات اگر يك امری که منتج عقیم ماندن اعمال عملیات او است وجود داشته باشد اعمال نشود .

این عقیده بنده است و البته مخالفین هم عقیده خودشان را اظهار می کنند بنا بر این يك متخصص جنگلی را ما می آوریم در يك موقع يك تربیتی و يك نقشه در نظر دارد که مصادف می شود با يك امری از

وزارتخانه است .

بعقیده بنده لازم است اولاً لفظ وزیر تبدیل بوزارت شود ثانیاً بهمان منطقی که آقای وزیر فواید عامه راجع به متخصص امریکائی برای راه فرمودند که باید امریکائی بیاوریم زیرا يك عده امریکائی در رأس مالیه هستند و بایستی نظر آنها دخالت داشته باشد اینجا هم بنده همان نظر را دارم که این مستخدم باید در تحت امریکائی و در تحت تعلیمات آنها هم باید باشد چون يك قسمت عایدات از جنگل حاصل خواهد شد باید این مستخدمی که برای جنگلها از آلمان می آوریم در تحت اوامر مستخدمین امریکائی باشد (همه به بین نمایندگان)

حالا از نقطه نظر عاطفه به من جمله بکنید و از نقطه نظر اساس تصدیق بکنید که ما رأی داده ایم عایدات دست آقایان امریکائی باشد و بر جنگلها هم يك عایدی مترتب می شود .

از این نقطه نظر باید در تحت نظر امریکائیها باشد و بخصوص بهمن فائده که در دوره چهارم مجلس برای امریکائیها رأی داده باید کلبه عایدات در تحت نظر آنها باشد .

وزیر فواید عامه - اگر چه بیانات بنده در جلسه گذشته راجع به متخصص طرق و شوارع تعبیراتی که در اطرافش می شود قدری مقرون بحقیقت نیست ولی چون فعلاً آن موضوع مطرح نیست بنده از دلائل توضیحات در آن باب صرف نظر می کنم .

آقا دو اعتراض کردند یکی اینکه چرا نوشته شده است در تحت اوامر مستقیم وزیر و این را یا توضیح واضح دانستند یا چرا عرض وزیر وزارت نوشته نشده .

گذارند این ماده مخصوصاً برای این است که همین اختلاف پیش نیاید یعنی مصرح و معین شده باشد که این شخص در تحت نظر و امر وزیر است نه وزارت زیرا وزارتخانه دارای اداره است . دایره است . شعبه است و بالاخره ممکن نیست این شخص را در تحت ریاست مئلا رئیس اداره جنگلها گذاشت و اگر يك هم چو کاری بکنیم قادر بانجام هیچ کاری نخواهد بود .

بنابراین باید نوشت که در تحت امر وزیر است زیرا معین می شود که در وزارت خانه در قسمت جنگلها بعد از وزیر کسی قادر نیست باو امری بکند .

اما قسمت دیگر که فرمودید باید در تحت نظارت مستشاران امریکائی باشد بنظر بنده يك مختصر اشتباهی فرمودید است يك مستخدمی که از خارج برای وزارت فواید عامه می آورند در تحت اوامر مستقیم یا غیر مستقیم وزارت است و تلگراف که نخواهد بود البته این مستخدم مستخدم آن

باید آتش باید در وزارت مالیه تر کریدند کند و بجزانه دولت داخل شود از هر مجرا و اداره که میخواهد باشد .

وزارت فواید عامه هم هر عایداتی که دارد اعم از اینکه از جنگلها باشد یا از معادن یا از طرق و شوارع تهیه این عایدات از هر راهی باشد با وزارت فواید عامه است ولی گرفتن این عایدات و اخذ آنها و وارد کردن آن بصندوق عمومی مملکت با وزارت مالیه است .

ولی این مستخدم از نقطه نظر عایدات استخدام نمی شود و از نقطه نظر تخصص فنی استخدام می شود گویا اینکه نتیجه عملیات فنی او تکثیر عایدات مملکت است درست است نتیجه عملیات بنظر او خواهد شد ولی برای عایدات استخدام نمی شود که در تحت نظر وزارت مالیه باشد زیرا این شخص مستخدم فنی وزارت فواید عامه است و باید در تحت اوامر وزیر فواید عامه باشد لا غیر

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - کافی است؟ (بعضی گفتند بلی)

رئیس - پیشنهادها قرائت می شود (بشرح آتی خوانده شد)

پیشنهاد آقای اتحاد - بنده پیش نهاد میکنم در ماده ۲ بعد از جمله (در تحت اوامر مستقیم) علاوه شود و تعلیمات قانونی الخ اتحاد - بنده آنچه از ماده ۲ و ۴ این قانون استنباط میکنم معلوم می شود که استخدام این شخص را دولت خودش بمعده گرفته است .

یعنی دولت آلمان در مقابل این استخدام تمهیداتی نداشته البته این يك محسناتی دارد ولی اینها هم نباید فراموش کرد که ما متخصص میآوریم و مستخدم نمیآوریم تا اینکه او را در تحت اوامر مستقیم يك وزیری در بیاوریم . مقصود بنده هم البته شخص آقای وزیر فعلی نیست ایشان نهایت اخلاص را هم دار ولی اینها نباید فراموش کرد که ما اگر این قید را نکنیم که او امر وزیر عبارت از تعلیمات قانونی است ممکن است در هر موقعی هر وزیری يك اراده های شخصی را با نوسویه اجرا کند بنا بر این بنده پیش نهاد کردم تعلیمات قانونی اضافه شود

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - اینجا مقصود از این جمله ای که نوشته شده است (اوامر مستقیم وزیر) نظریه آقا را تأمین میکند مقصود شخص نیست مقصود کسی است که متصف باشد بوصف وزارت او امری هم که میکند از نقطه نظر و صفت خواهد بود بنابراین هر کس که دارای اینوصف باشد اوامر او

هم از همین حیث خواهد بود و اوامر شخص نیست

البته هر وزیری نسبت به رؤسای ادارات و دوابر تابعه خودش او امری می دهد و هیچ کدام هم نو کرشخص نیستند .

بنابراین هیچ محتاج بذکر تعلیمات قانونی نیست برای اینکه امروز سیر من حیث انه وزیر باید قانونی باشد اگر قانونی نباشد البته طرف اعتراض می شود

رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای اتحاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند (چند نفری برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد . پیشنهاد آقای شریعت زاده (بشرح ذیل خوانده شد)

اصلاح ماده ۲ : ماده ۲ - مسیوقین دمها کن در تحت اوامر مستقیم قانونی وزیر فلاح و تجارت و فواید عامه خواهد بود و اگر از اجراء اوامر وزیر مزبور استنکاف نماید این کنتراتها ملنی خواهد شد مکرر مواردی که اوامر وزیر برخلاف مقررات قانونیه بوده و مستخدم مزبور موافق دلائل فنی آنرا غیر مفید و یا مضر بداند در اینصورت باید دلائل خود را در ضمن دایورت مشروعی بوزیر فوق الذکر تقدیم کند .

در مورد عدم موافقت وزیر با راپرت تصمیم هیئت وزراء قاطع خواهد بود .

شریعت زاده حضرت آقای تدین در ضمن مخالف بایش نهاد آقای اتحاد فرمودند که وزیر متصف بصفت قانونی یعنی شاغل يك مقام رسمی است از این نقطه نظر آن او امر رسمی هم قانونی خواهد بود . اما اگر بنا باشد قانونی بودن او امر از حیث صدور از يك مقام رسمی باشد همین طور است ولی بالاخره آن کسی که دارای يك مقام رسمی است قانونی بودن او امر و این بر طبق قانون صادر شده باشد . این يك قسمت . قسمت دیگر این است که متخصصی که ما می خواهیم برای این است که از مزایا و معلومات و اطلاعات او استفاده کنیم و این مطلب منوط به این است که اراده ها و تصمیمات اعم از اینکه از يك مقام قانونی صادر شده باشد او را از اجراء کار فنی و آمادگی جامعه مسامت نکنند از همین نقطه نظر است که شخص بنده معتقدم که هر متخصص فنی که برای ایران استفاده می شود باید يك اختیاراتی داشته باشد که در سایه آن اختیارات اگر يك امری که منتج عقیم ماندن اعمال عملیات او است وجود داشته باشد اعمال نشود .

این عقیده بنده است و البته مخالفین هم عقیده خودشان را اظهار می کنند بنا بر این يك متخصص جنگلی را ما می آوریم در يك موقع يك تربیتی و يك نقشه در نظر دارد که مصادف می شود با يك امری از

طرف وزارت شده است و می بیند که این امر اولاً از نقطه نظر ملکیتی صحیح نیست و ثانیاً از نقطه نظر اصول قضایای فنی مفید نیست بلکه مضر است

بنابراین بنده معتقدم استنکاف از اجراء يك چنین امری باید موجب الغاء کنتراتها و ایشود بلکه بایستحق داشته باشد دلائل خودش را در ضمن يك راپرت مشروعی بوزیر تقدیم کند اگر وزیر موافقت کرد فبها و اگر نکرد و ایستادگی کرد هیئت وزراء که البته يك عده زیادتری هستند و بیشتر مطالعه می کنند بتوانند آن موضوع را رد بکنند

رئیس آقای تدین (اجازه)

تدین - آقای شریعت زاده گویا مسیوق نیستند که مواد این کنتراتها قبل از این که بمجلس بیاید به اطلاع طرف که مسیوق فرستاد فن دمها کن باشد رسیده است و خودش قبول کرده است .

حالا که ما قائل شویم که تو فهمیدی و این کنتراتها بر ضرورت است تازه می خواهیم عافه اش بشویم معنای این عبارت این است که خیر این شخص ملتفت نشده و يك ماده را بر ضرر خودش قبول کرده بنا بر این باید با او کمک کرد تا این ضرری که ممکن است در آتی به متوجه او بشود نشود در صورتیکه این ترتیب محضورات زیادی دارد خود طرف این ماده را قبول کرده است اگر چنانچه ما بخواهیم يك تصرفاتی بکنیم موجب می شود که ما يك کاری برای خودمان درست کرده باشیم و هر روز با وزیر وقت در کشمکش باشد ما باید در سایر چیزها هم که در این مدت جلوگیری آمده است احتراز کنیم و خودمان بدست طرف وسیله ندهیم . علاوه يك ماده دیگری دارد که بهد میرسد ملاحظه خواهید فرمود که این مستخدم موظف است که بر طبق قوانین داخلی مملکت عمل کند و احترام وزراء و مسئولیت وزراء را هم منظور ندارد بنابراین بدیهی است که اگر يك وقتی امری صادر شد که برخلاف قانون بود چون او را ملزم کرده اند که اطاعت از قوانین مملکتی بکند او حق خواهد داشت بگوید آقای وزیر امری که شما کرده اید مخالف با فلان ماده قانونی است و من مسئولیت اجراء آن یا اطاعت آنرا قبول نمی کنم لذا این چیزها لازم نیست و الا اگر چنانچه ما بخواهیم سوزی برای يك متخصصی که خودش این طور قبول کرده بکنیم که او بگوید خیر من نفهمیده بودم و این ترتیب بهتر است این مستخدم بدردمان نخواهد خورد پس معلوم

میشود این مستخدم فهمیده و دانسته این قسمت را قبول کرده بنابراین محتاج نیست بر اینکه زاید بر این عبارتی که نوشته شده چیزی علاوه شود .

شریعت زاده بنده توضیحی دارم رئیس بفرمائید

شریعت زاده - حضرت آقای تدین اینطور وانمود کردند که نظر بنده این بوده که ما نسبت به این مستخدمی که می خواهیم استخدام کنیم قیم شویم و می خواهیم مصلحت او را تشخیص بدهیم در صورتی که بنده از نقطه نظر مملکت این پیشنهاد را کردم نه از نقطه نظر مصلحت او که برای او تسوی کرده باشیم .

رئیس - رای گرفته می شود قابل توجه بودن پیشنهاد آقای شریعت زاده آقایان موافقین قیام فرمایند . (چند نفری قیام نمودند)

رئیس قابل توجه نشد پیشنهاد دیگر (بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای میرزائی بنده پیش نهاد میکنم وزیر تبدیل بوزارت شود .

میرزائی تصور می کنم توضیحات بنده را آقای دامغانی دادند البته وزارت گفته شود بهتر ز وزیر است چنانکه در خبر کمیسیون بودجه هم وزارت نوشته شده بود بعضی از نمایندگان وزیر نوشته شده

رئیس - آقایانی که پیش نهاد آقای میرزائی را قابل توجه می دانند قیام فرمایند (چند نفری برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای تجدد (خطاب به آقای تجدد) پیش نهاد جناب عالی را بخوانند؟

همین پیش نهاد آقای میرزائی است تجدد - بلی بخوانند . (بشرح ذیل خوانده شد)

بنده ماده دوم را این قسم پیش نهاد میکنم ماده ۲ مسیوقین دمها کن مسئول وزیر فواید عامه بوده و مکلف به اجراء کلیه اوامر صادره از وزارت فواید عامه می باشد و در صورت تخلف این کنتراتها ملنی خواهد بود .

رئیس قسمت اولش همان بود و قسمت دومش را توضیح بدهید .

تجدد - اولاً پیش نهاد بنده بایش نهاد آقای میرزائی فرق دارد زیرا ایشان پیش نهاد کرده اند در تحت اوامر مستقیم وزارت باشد این اسامی قاطع است وزارت خانه امر نمی دهد

اوامر از وزارت خانه صادر می شود شاید خیلی از آقایان هم همین عقیده را داشته باشند و ثانیاً اینجا يك اشکالی هست که بعضی آقایان میفرمایند و آن این است که يك نفر مستشار را که دعوت می کنیم می آوریم نمی توانیم او را تحت نظر مستقیم من نفهمیده بودم و این ترتیب بهتر است وزیر میگوید و امر کند او اجرا کند؟

نه! اینطور نیست. بلکه هر امری که در اطراف مصالح مملکت صادر می شود باینه اجرا کند نه اینکه مطلقاً هر امری که صادر می شود. منتها آن مستشار البته مسئول شخص وزیر است.

یعنی اگر کاری را بر خلاف وظایف خودش انجام داد نسبت باو مسئول است این بود که بنده این قسم پیشنهاد کردم حالا بسته بنظر مجلس است

رئیس- آقای ندین (اجازه)

تدین- بنده در این باب نمیخواهم زیاد توضیح بدهم ولی همین قدر عرض میکنم اگر چنانچه آن عبارتیکه ایشان پیشنهاد کرده اند پذیرفته می شود تولید مشکلات خواهد کرد این شخص مسئول مستقیم شخص وزیر است این را باید بدانند فرضاً يك دائره جنگلی در وزارت فواید عامه درست شده است این شخص مسئول آن دائره که نیست؟ مقصود این است که مستقیماً مسئول شخص وزیر است و او امر قانونی از طرف شخص وزیر باو ابلاغ خواهد شد

ولی وقتی گفتیم مکلف است او امر وزارتخانه را اجرا کند آن وقت لازم است این است که اگر رئیس دائره جنگل هم يك امری باو بدهد اطاعت کند و این مقصود نیست

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای تجدد را قایل توجه می دانند قیام فرمایند.

(چند نفر قیام نمودند)

رئیس- قابل توجه نشد

(پیش نهاد دیگر بمضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای تهرانی - این بنده پیشنهاد می نماید (وزارتی) قبل از وزیر اضافه شود

تهرانی - بنده گمان میکنم که هیچ کدام از آقایان مخالفتی ندارند بلکه مقصودشان این است که اگر يك وقتی يك وزیری افعال کرد نه بنام وزارت بلکه بنام غیر وزارت هم اگر امری کرد او مکلف باجری آن نباشد لذا در تحت او امر مستقیم وزارتی وزیر فلاحه یعنی حیث وزارت او هم منظور شده والا لفظ وزیر کفایت می کند چون وصف باید مبدأ در او باشد لکن محض توضیح بنده يك لفظ وزارتی هم اضافه کردم که در تحت او امر مستقیم وزارتی فواید عامه باشد او امر غیروزارتی وزیر فلاحه و وقتی که این قید را بکنیم تمام این اشکالات رفع می شود

مخبر- اضافه کردن این عبارت جز اینکه همین عبارت را تأسیس کند هیچ فایده ندارد والا عبارت او امر وزارتی وزیر معنی ندارد اگر وزیر وزیر است که

اوامر و وزارتنی است و اگر وزیر نیست که نمیتواند امری بدهد در این ماده هم دو تا (خواهد بود) نوشته شده اولی تبدیل به بوده باید بشود

رئیس- رأی میگیریم به پیش نهاد آقای تهرانی

يك نفر از نمایندگان - مسترد داشتند

رئیس- مسترد داشتند

تهرانی- بلی

(پیشنهاد دیگری از طرف دکتر آقايان این مضمون قرائت شد) بنده پیشنهاد میکنم ماده دو بترتیب ذیل نوشته شود

مسئوفن دوما کن در تحت امر وزیر فلاحه و تجارت و فواید عامه خواهد بود

دکتر آقايان- بنده تصور میکنم وقتی قرار است يك نفر متخصص از خارجه بیآوریم اصلاً تصور اینکه ممکن است از يك امر صادر از يك مقامی که مسئول مجلس است استنکاف کند. خود این تصور غلط است.

ما نباید این تصور را بکنیم و به طرف هم نباید اجازه بدهیم که يك چنین تصویری را بکنند. و از طرف دیگر هم آن اصلاحاتی که آقایان پیشنهاد کردند تا درجه رأی عدم اعتماد است.

در تمام مدت این دوره و بعد از آن به وزاری فواید عامه که ممکن است يك روزی يك او امری صادر کنند.

ما بایستی این را اصل بگیریم که وزیر فواید عامه هیچ وقت حکم بر خلاف قانون نتواند کرد و از طرف دیگر هم اصل دیگری را فائل شویم که مستخدم مزبور حق استنکاف از او امر وزارتنی نخواهد داشت.

بنابراین همین عبارتی را که بنده پیش نهاد کرده ام گمان می کنم کافی است.

وزیر فواید عامه اگر چه اساساً مطلب عمومی است و راجع به شخص معینی نیست و راجع بنوع وزیر فواید عامه است ولی اولاً این پیشنهاد آقای دکتر آقايان يك قسمت همه را که مقصود بوده است ندارد. یعنی مکلف باطاعت از چه؟ یا اگر نکرد چه شود؟ اینها ندارد. البته باید هر تخلفی يك جزائی داشته باشد. جزایش همین است که در این معین شده است که اگر اطاعت نکرد کتیرات ملتی است.

اما اینکه نگرانی هائی در اطراف او امر وزیر در مجلس اظهار شد لازم است گفته شود که هیچ وقت هیچ وزیری در هیچ وزارتخانه قادر نخواهد بود يك نفر متخصص یا مستخدم خارجه را بر آرد خود خارج کند این از نقطه نظر پیش بینی و اصل مطلب نوشته شده والا اگر اختلاف حاصل شد

فهرأ مطلب به هیئت وزراء رجوع خواهد شد.

آن وزیر البته رئیس داد رئیس الوزراء رئیس او است و او حق ندارد بدون مراجعه بر رئیس خودش يك کاری بکند ولی اینها فروعی است که اصلاً لازم نیست در کتیرات قید شود.

در کتیرات باید رؤس مطالب گفته شود که اولاً آن متخصص بداند مسئول کیست. معین است مسئول فلان وزیر است بعد باید معلوم شود که اگر تخلف از اطاعت او امر وزیر کرد چه باید بشود. به علاوه هیچ اروپائی حاضر نخواهد شد که خورده فرمایش هیچ وزیری را گوش بدهد اینها مسلم است و این مطلب هم مربوط بدستور- العلمهای اداری است و البته در صورت اختلاف به مقامات بالاتر مراجعه خواهد شد.

رئیس - (خطاب بدکتر آقايان) مقصود از این پیشنهاد اصلاح قسمت اول بوده است یا حذف قسمت دوم.

دکتر آقايان - حذف قسمت دوم.

رئیس- پس باید تقاضا کنید تجزیه شود پیشنهاد آقای اعتبار.

(شرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم اینطور اصلاح شود. مسئوفن دوما کن در تحت او امر مستقیم وزیر فلاحه و تجارت و فواید عامه یا قائم مقام او خواهد بودالی آخر.

آقا میرزا سید احمد خان اعتبار- در قانون می نویسد فقط مسئول او امر مستقیم وزیر خواهد بود. ممکن است يك وقتی وزارتخانه کفیل داشته باشد یا معاون جای وزیر باشد و ممکن است او ترمرد کند و بگوید من مسئول او امر وزیر هستم.

وزیر فواید عامه - مقصود از وزیر آن کسی است که در وزارتخانه آمر است حالا اسمش می خواهد وزیر باشد یا کفیل باشد. یا هر چه باشد این لازم نیست عرض کردم مطلب همین است. به علاوه ما قوانین دیگری داریم سابق مفصل دیگر داریم. تمام جزئیات را که در کتیرات نباید ذکر کرد.

رئیس- پیشنهاد آقای زحیم قرائت می شود.

(شرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که مواد ۲-۳-۴ به کمیسیون فواید عامه برگردد و در سایر مواد شور شود.

زحیم- بنده علی الاصول به جلب متخصص و مستشار کاملاً موافقم و عقیده دارم و خیلی هم خوشوقت می شوم که برای امور جنگلها از آلمان مستخدم می آورند برای اینکه آنها در این علم مخصوصاً از سایر ممالک همچو خودشان جلو رفته اند ولی در عین اینکه ما متخصص جلب می کنیم بنده معتقدم که باید برای

او يك تکلیفی معلوم شود.

چنانچه مثلا برای دکتر میلیسویك قانونی وضع شده. تکلیف او وضع کار کردن او و اینکه چه بکند. مناسبات او با دولت. دولت را با او. و بالاخره طرز راپورت دادن و چه وجه با آن طول و عرضی که ملاحظه فرموده اید همه نوشته شده ولی در این قرارداد که بنده ملاحظه میکنم می بینم هیچ تکلیفی برای او معین نشده است.

فقط نوشته شده است که تحت او امر وزیر فواید عامه باشد.

بله در مواد دیگر که می آید فقط نوشته شده دخالت در امور سیاسی نکنند ماهی فلان قدر هم بگیرد.

اما بالاخره از او چه میخواهیم؟ بار میگوئیم جنگلها را چه کار میکنند؟ اینها هیچ نیست؟

اگر وزیر فواید عامه بلد بود که جنگلها را درست کند که دیگر اورانی خواستیم وزیر فواید عامه يك وزیر سیاسی است و از نقطه نظر بلتیک ژنرال در امور دخالت می کند و در تحت او امر او بودن کفایت نمی کند.

برای اینکه آن نظری که مجلس دارد برای اصلاح جنگلها این نظر را تأمین نمی کند فقط چند ماده که بنده دیدم برای او تکلیف معین میکنند همین دوسه ماده که بنده دیدم برای او تکلیف معین میکنند همین دوسه ماده است و هیچ معین نکرده که در جنگل چه باید بکند.

این بود که بنده پیش نهاد کردم که این چند ماده بکمیسیون فواید عامه برگردد چون این کار کار آنها بود و این قسمت در آن باید معلوم شود که از او چه میخواهند.

مناسبات او با دولت چه چیز است ترتیب راپورتش چیست.

و بالاخره يك آلت معطله نشود. حالا بنده کار ندارم با امروز ولی می شود فرض کرد که يك وقتی يك وزیر فواید عامه بگوید آقا تو در تحت امر منی برو توی خانه ات بنشین (ممکن است فرض کرد ممکن است وضعیاتی سیاسی طوری باشد که او هم گذر باشد و نخواهد کار بکند. اما وقتی بر گرام وضعیات اودستش باشد آن وقت می شود باو گفت تو کار کردی یا نکردی این بود که بنده پیش نهاد کردم این سه چهار ماده برگردد به کمیسیون و در آن جایك تکلیفی برای آن معین شود و مجلس بیاید.

مخبر اولاً این پیش نهادی که آقای زحیم فرمودند که مواد بکمیسیون فواید عامه برگردد و این راپورت که الان مطرح است جلب می کنیم بنده معتقدم که باید برای

و راپورت کمیسیون بود چه است و اگر برگردد باید بکمیسیون بود چه برگردد اما دلائلی که فرمودند این بود که خواستند این لایحه را با کتیرات دکتر میلیسویو مقایسه کنند در صورتی که اصلاً طرف مقایسه نیست زیرا در کتیرات دکتر میلیسویو راجع بجمع و خرج عایدات مملکتی يك اختیاراتی با داده شده است و يك ترتیبی معین شده ولی این شخص يك نفر متخصص جنگلها است که می آید و در تحت نظر وزارت فواید عامه کار می کند.

می فرمائید وزیر فواید عامه يك وزیر سیاسی است و از ترتیب جنگلها اطلاع ندارد این صحیح است اما آن کمیسیون هم يك کمیسیون پارلمانی است و اطلاعی از جنگل ندارد و اگر راپورت هم بکمیسیون بیاید کمیسیون چه کار میتواند بکند؟ میتواند بگوید درختها را چه وقت بکارند و چه طور بکارند و چه وقت سرهایش را بزنند اینها از وظیفه کتیرات خارج است باید متخصص بیاید بعد دستوراتی که با میدهند بموقع اجرا بگذارد.

در این صورت مراجعه شدن مواد به کمیسیون لازم نیست.

رئیس- آقایانی که پیش نهاد آقای زحیم را قایل توجه می دانند قیام فرمایند.

(عده برخواستند)

رئیس- قابل توجه نشد

پیشنهای اعتبار مجدداً قرائت و رای گرفته می شود.

(مجدداً شرح سابق خوانده شد)

رئیس- آقایانی که این پیشنهاد را قایل توجه می دانند قیام فرمایند.

(عده برخواستند)

رئیس قابل توجه نشد.

پیش نهاد آقای میرزائی - بنده پیش نهاد می کنم ماده دو بر گردد بکمیسیون بود چه.

رئیس بفرمائید.

میرزائی- توضیحی لازم ندارد. بنده پیشنهاد کردم این ماده برگردد بکمیسیون بود چه تا اصلاح شود

رئیس آقایانی که این پیشنهاد را قایل توجه می دانند قیام فرمایند

(عده قیام نمودند)

رئیس قابل توجه نشد

پیشنهاد آقای حشمتی - اصلاح ماده دورا این طور پیش نهاد می کنم

مسئوفن دوما کن در حدود قوانین مملکتی ایران تحت او امر مستقیم الی آخر ماده رئیس - بفرمائید.

حشمتی - چون بنده دیدم بعضی از آقایان يك نظریاتی دارند و تصور می کنند که بطور مطلق نوشتن در تحت او امر مستقیم وزیر فلاحه باشد بعد ها تولید اشکالی می کند این است که بنده این پیش نهاد را کردم و مخالفتی هم با ماده ندارد

و يك توضیح واضحه است وزیر فواید عامه هم البته همیشه در حدود قوانین مملکتی امر صادر خواهد کرد و اگر بنا باشد از او امر وزیر استنکاف کند کتیراتش ملغی خواهد شد

مخبر- این پیشنهاد يك مفهوم مغالطی دارد و آن این است که شاید او امر وزیر بر خلاف قانون باشد.

در صورتی که امری که وزیر مشروطه میدهد باید موافق قانون باشد و اگر امر خلاف قانونی داد باید مجازات و استیضاحش کند و الا هر امری که وزیر مشروطه می دهد باید مطابق قانون باشد.

رئیس- آقایانی که پیش نهاد آقای حشمتی را قایل توجه می دانند قیام فرمایند (معدودی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد.

پیش نهاد آقای میرزا بداله خان پیش نهاد می کنم ماده ۲ این طور اصلاح شود

مسئوفن دوما کن در تحت او امر قانونی فلاحه و تجارت خواهد بود و در آوردی را بر خلاف مصالح مملکت که مثلاً اورا مجبور کنند که برو تمام جنگلها را آتش بزن البته هیچ وزیری يك همچو او امری نخواهد داد ولی از طرف دیگر می بینم که مجلس شورای ملی يك قیافه هائی نشان میدهد و نسبت بپاره حرفها يك لجاجتهائی میکند

مجدداً هم میرزا - لجاجت نیست چه میگوئید؟ لجاجت یعنی چه؟

رهنما- بنده راه فرمائید مجلس شورای ملی عرض می کنم بعضی ها و بنده هم هیچ عصبانی نخواهم شد حرف خودم را می گویم. تصور میکنم امروز چون این قضیه از این دنده فتنده است حالا بایستی هر پیشنهادی که می رد رد شود نه اینطور هم نیست.

بایستی در اطراف قانون صحتها بشود. حالا حضرت والا می فرمایند مجلس لجاجت نمی کند بنده هم تصدیق می کنم که مجلس هیچ این قصد را ندارد ولی گاهی قضیه اینطور می شود حالا در اینجا با حفظ این دو نظر که اولاً این متخصص از او امر وزیر استنکاف نخواهد نمود و ثانیاً اینکه يك وزیری هیچ وقت او امری بر خلاف قانون نخواهد داد آیا ضرری هم خواهد داشت که لفظ قانونی اینجا نوشته شود؟ همانطور که آقای تدین و آقای وزیر و مخبر فرمودند مقصود همان او امر قانونی است و بالاخره مقصود این است که روابط او با وزیر يك روابط اطاعت و هم کاری باشد که اونگوید من تابع قانون آلمان هستم. تا به این قانون ایران

بنابراین قسمت اخیر این پیشنهاد رد شده است ولی يك قسمت دیگرش که تبدیل کلمه مستقیم بقانونی باشد رد نشده است

مخبر- رد شده است

و يك توضیح واضحه است وزیر فواید عامه هم البته همیشه در حدود قوانین مملکتی امر صادر خواهد کرد و اگر بنا باشد از او امر وزیر استنکاف کند کتیراتش ملغی خواهد شد

مخبر- این پیشنهاد يك مفهوم مغالطی دارد و آن این است که شاید او امر وزیر بر خلاف قانون باشد.

در صورتی که امری که وزیر مشروطه میدهد باید موافق قانون باشد و اگر امر خلاف قانونی داد باید مجازات و استیضاحش کند و الا هر امری که وزیر مشروطه می دهد باید مطابق قانون باشد.

رئیس- بفرمائید

رهنما- در اینجا يك قسمت مذاکرانی که راجع باو امر مستقیم می شود غالباً يك سوء تفاهاتی ایجاد می شود که مسئله نمیخواهد رسیدگی باصلش بشود اساساً این مسئله مسلم است او امر مستقیم که وزیر میدهد يك او امری نخواهد بود من در آوردی را بر خلاف مصالح مملکت که مثلاً اورا مجبور کنند که برو تمام جنگلها را آتش بزن البته هیچ وزیری يك همچو او امری نخواهد داد ولی از طرف دیگر می بینم که مجلس شورای ملی يك قیافه هائی نشان میدهد و نسبت بپاره حرفها يك لجاجتهائی میکند

مجدداً هم میرزا - لجاجت نیست چه میگوئید؟ لجاجت یعنی چه؟

رهنما- بنده راه فرمائید مجلس شورای ملی عرض می کنم بعضی ها و بنده هم هیچ عصبانی نخواهم شد حرف خودم را می گویم. تصور میکنم امروز چون این قضیه از این دنده فتنده است حالا بایستی هر پیشنهادی که می رد رد شود نه اینطور هم نیست.

بایستی در اطراف قانون صحتها بشود. حالا حضرت والا می فرمایند مجلس لجاجت نمی کند بنده هم تصدیق می کنم که مجلس هیچ این قصد را ندارد ولی گاهی قضیه اینطور می شود حالا در اینجا با حفظ این دو نظر که اولاً این متخصص از او امر وزیر استنکاف نخواهد نمود و ثانیاً اینکه يك وزیری هیچ وقت او امری بر خلاف قانون نخواهد داد آیا ضرری هم خواهد داشت که لفظ قانونی اینجا نوشته شود؟ همانطور که آقای تدین و آقای وزیر و مخبر فرمودند مقصود همان او امر قانونی است و بالاخره مقصود این است که روابط او با وزیر يك روابط اطاعت و هم کاری باشد که اونگوید من تابع قانون آلمان هستم. تا به این قانون ایران

بنابراین قسمت اخیر این پیشنهاد رد شده است ولی يك قسمت دیگرش که تبدیل کلمه مستقیم بقانونی باشد رد نشده است

مخبر- رد شده است

نه! اینطور نیست. بلکه هر امری که در اطراف مصالح مملکت صادر می شود باینه اجرا کند نه اینکه مطلقاً هر امری که صادر می شود. منتها آن مستشار البته مسئول شخص وزیر است.

یعنی اگر کاری را بر خلاف وظایف خودش انجام داد نسبت باو مسئول است این بود که بنده این قسم پیشنهاد کردم حالا بسته بنظر مجلس است

رئیس- آقای ندین (اجازه)

تدین- بنده در این باب نمیخواهم زیاد توضیح بدهم ولی همین قدر عرض میکنم اگر چنانچه آن عبارتیکه ایشان پیشنهاد کرده اند پذیرفته می شود تولید مشکلات خواهد کرد این شخص مسئول مستقیم شخص وزیر است این را باید بدانند فرضاً يك دائره جنگلی در وزارت فواید عامه درست شده است این شخص مسئول آن دائره که نیست؟ مقصود این است که مستقیماً مسئول شخص وزیر است و او امر قانونی از طرف شخص وزیر باو ابلاغ خواهد شد

ولی وقتی گفتیم مکلف است او امر وزارتخانه را اجرا کند آن وقت لازم است این است که اگر رئیس دائره جنگل هم يك امری باو بدهد اطاعت کند و این مقصود نیست

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای تجدد را قایل توجه می دانند قیام فرمایند.

(چند نفری برخاستند)

رئیس- قابل توجه نشد

اول پیش نهاد آقای رهنما. که قابل توجه میدانند قیام نمایند.

عده برخاستند

رئیس - قابل توجه نشد.

پیش نهاد آقای امامی- بنده ماده دوم را اینطور اصلاح میکنم:

مسئوفن دوما کن مکلف است وظایف قانونی خود را در تحت امر و مسؤولیت وزیر فلاحه و تجارت و فواید عامه انجام نماید.

رئیس- بفرمائید.

آقا میرزا جواد خان امامی - بنده توضیح مفصلی نسبت باین پیشنهاد خودم ندارم و تصور میکنم این پیش نهاد میتواند جامع نظریات آقایان بشود زیرا کتیرات این شخص برای اینست که مملکت و دولت از وجود این شخص استفاده کند و این طوری که من می بینم این کتیرات نوشته شده است بکتیرات شخصی بیشتر شباهت دارد تا کتیرات قانونی و مملکتی این است که بنده این پیشنهاد را کردم تا جمع بین نظریات کمیسیون و آقایانی که متلف باین ماده هستند شده باشد.

رئیس- آقایانی که پیش نهاد آقای امامی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(عده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد.

آقای شیروانی قرائت می شود.

رئیس- رد شده است. پیش نهاد آقای میرزا یوسف خان عدل.

(اینطور خوانده شد)

بنده پیش نهاد می کنم که لفظ «مستقیم» پس از جمله «تحت او امر» حذف شود.

رئیس- بفرمائید.

آقا میرزا یوسف خان عدل - بنده خودم تصدیق میکنم که پیش نهادها از اندازه گذشته است. آقای اعتبار يك پیش نهادی کرده بودند

که لفظ قائم مقام پس از وزیر علاوه

شود و آقای وزیر میخواستند این جمله را قبول بکنند ولی فرصت نشد و آن پیشنهاد رد شد و آن پیش نهاد برای این بود که اگر یک موقعی وزیر نبود این مهندس در تحت امر قائم مقام وزیر باشد.

اما این لفظ مستقیم که این جا نوشته شده است این مسئله را بیشتر تأیید میکند یعنی بموجب این لفظ مستقیم مهندس می تواند در موقعی که وزیر نیست اگر از طرف کفیل یا قائم مقام وزیر یک اخطار و امر قانونی با او شد آورد کند اینست که بنده پیشنهاد کردم که لفظ مستقیم حذف شود هیچ عیبی هم ندارد و نمی دانم اگر این کلمه نباشد چه می شود.

مخبر - البته هر وقت که وزیر نباشد معاون یا کفیل همان اختیارات وزیر را دارد و اینکه نوشته شده است مستقیم برای اینست که معلوم باشد تحت امر رئیس داتر جنکلی نیست.

رئیس - آقایانی که پیش نهاد آقای عدل را قابل توجه می دانند قیام فرمایند.

(عده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد.

پیشنهاد آقای شیروانی.

(شرح ذیل قرائت شد)

بنده تبصره ذیل را در ماده دوم پیش نهاد میکنم:

تبصره - اختلاف بین مستخدم فوق و وزیر مربوطه طبق قانون استخدام کشوری حل و تصفیه خواهد شد.

رئیس - بفرمائید.

شیروانی - بنده تصور می کنم که حقیقت هیچ وقت خفه نمی شود. ممکنست موقتی یک قدری رویش را پوشاند ولی یک وقتی بروز می کند.

بند از آقای تدین می پرسم اگر اختلافی بین مستخدم و وزیر در یک موضوع امر غیر قانونی پیش آمد (زبان من جرات می کند که بگویم وزیر معصوم نیست) مطابق کدام قانون رسیدگی می کند. آیا مطابق قانون آلمان رسیدگی می کند؟ و بالاخره یک مرجعی برای رسیدگی باید باشد این را بنده مخصوصاً از آقای تدین می پرسم که چه باید کرد یک تبصره بنده قبلاً پیشنهاد کرده بودم با آقای وزیر هم صحبت کردم که مرجع هیئت وزراء باشد. شاهزاده فیروز میرزا موافقت نکردند ایشان هم قبول نکردند بنده از شاهزاده که متخصص حقوق هستند می پرسم که اولاً این قانون را خوانده اند یا خیر از سطر اول تا آخر یک ماده راجع به محل رسیدگی باختلافات نوشته نشده است در صورتی که تمام لوائح کتراتی که مجلس تصویب کرده است یک ماده درین خصوص دارد مگر این لایحه. حالاً می خواهم آقای متخصص در علم حقوق هستند برای بنده توضیح بدهند که چه طور

ممکنست اختلاف بین این مستخدم و وزیر را حل و تصفیه کرد.

بنده میگویم خدای نخواستہ شاید یک وزیر معصوم نباشد و به این متخصص بگوید برو ده هزار درخت ششاد را برو در سرحد تحویل بده اگر مستخدم گفت من این کار را نمی کنم و این جزء وظایف من نیست آن وقت وزیر می گوید کترات تو ملغی است. این قضیه را در کجا باید رسیدگی کنند؟ شایک نفریات در اداره خودتان استخدام می کنید اگر بین او و وزیر اختلاف حاصل شد دیوان عالی تمیز رسیدگی می کند اما یک نفر مستخدمی را که اینقدر باویول میدهد میگذارد تحت اختیار یک نفر وزیر باشد که هر کار دلش می خواهد با او بکند بنده تصور میکنم که این برخلاف اصل صلی باشد.

آقای تدین فرمودند که ممکنست متخصصین استفاده سوء میکنند از یک ماده بنده عرض میکنم ممکنست هم شاید سوء استفاده کند برای اینکه ممکنست این مستخدم بخواهد یک کاری بکند که بنفع مملکت باشد و یک وزیری خواست جلوش را بگیرد این هم ممکنست. فرض محال که میفرمائید مجلس استیضاح کند برای اختلافی که بین یک نفر مستخدم و یک وزیر پیدا شده و بالاخره ممکنست که اعتراض او هم صحیح باشد و معاهده هم که رسیدگی میکنند حق را بطرف وزیر بدهد.

اما وزیر بیاید از وزیر استیضاح کند برای اختلافی که بین وزیر و مستخدم پیش آمده این خوب نیست.

بنده تصور می کنم این یک امر بدیهی است که ما بخواهیم بان رأی بدهیم. علاوه یک با موصد هزاره را که نمی شود بنده عرض می کنم چندین کترات از تصویب این مجلس گذشته است و در این وقت هم خیلی حرفها زده شده و بالاخره یک کتتری را قبول کرده اند.

در یکی حکایت را قائل شده اند یکی دیوان عالی تمیز را قائل شده اند نسبت به یکی هم هیئت وزراء قائل شده اند و بالاخره بنده می خواهم آقای تدین توضیح بدهند که بموجب این قانون اختلافات در کجا رسیدگی می شود.

رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه)

نصرت الدوله - آقای شیروانی در ضمن مدافعه که از پیشنهاد می کردند اشاره کردند اینکه بنده تصدیق نکرده ام که رفع احتیاجات را از مجری هیئت وزراء قبول بکنند و از بنده توضیح خواستند و چون توضیح خواستند بنده ایشان را بدو مسئله توجه می دهم.

یکی اینکه آقایان در این کترات اختیاری بنده ندادند در ماده پیش که الان رای داده شد و خود ایشان هم رای دادند

می نویسد مجلس شورای ملی اجازه می دهد که دولت مسیوفلان از تبعه آلمان را بست مهندس و متخصص جنگلها برای مدت سه سال که ابتدای آن از روز ورود مشارالیه بتهران محسوب خواهد شد بشرائط ذیل استخدام نمایند و مواد بعد هم راجع بشرائط است.

مابرای این متخصصی که برای جنگلها می آوریم یک اختیارات خاصی قائل شدیم که از آن نقطه نظر حدود مخصوص هم معین شود.

این مستخدم در حکم یک نفر مستخدم عادی و اجزاء و اعضاء معمولی یک وزارت خانه است.

بعلاوه در ماده چهار گمان میکنم قبلاً هم یکی از آقایان نمایندگان تذکره دادند نوشته شده است که مسیوفلان هم که متعهد است که دائماً در ضمن اجراء وظایف خود ایراز احترام بشمارد.

همینطور که این ماده یک تعهدی نیست بمستخدم دارد هم منظورم در مورد همین قوانین و بحکم همان قوفی که آقا از او سؤال می کنند بدون اینکه لزوم هیچ گونه توضیحی در این کترات باشد بمستخدم اجازه داده می شود که از قوانین مملکتی استفاده کند.

یعنی اگر ما یک قانون استخدام کشوری داریم که در آن قانون یک وظایفی معین کردیم این مستخدم که اختیارات خاصی ندارد و متعهد با اجراء قوانین مملکت است از آن حقوق می تواند استفاده کند و محتاج بتکرار نیست.

اینجا اگر بنده در ضمن آرائی که دارم هیچ کدام از این پیشنهادها را ندادم برای این بود که بطوری که خود آقای شیروانی در ضمن بیاناتشان فرمودند ما رأی یک بدیهی می دهیم بنده هیچ حرفی ندارم.

شاید در بعضی دادرهای دادن بیک بدیهیات و یک اصول مسلمانه نقطه نظر داخله خودمان عیبی نداشته باشد.

اما بنده معتمد در مواردی که ما با دیگران معامله میکنیم و یک کتراتی با یک خارجی می بندیم نباید در آن کترات اینطور قلمداد که یک اصول مسلمانه در مملکت ما محرز نیست و ما مکلف هستیم در هر قانونیکه می گذرانیم در هر کاری که می کنیم این اصول اولیها را که بنای هر حکومت آزاد و هر حکومت مشروطه بروی اوست بگذاریم.

این بنظر بنده خوب نمی آید چوئی معتمد که این جزء اصول مسلمانه است که هیچ وزیری نباید امری برخلاف قانون بدهد و اگر برخلاف قانون امری داد مطابق اصول مشروطیت یک حدودی هست

که باید با او مطابق آن حدود رفتار شود.

و آن وزیر معزول شود و نسبت بیک مستخدمی که هست باید بطوری رفتار کند که این اصول اولیه مورد تردید و تزلزل واقع نشود.

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای شیروانی را...
یک نفر از نمایندگان - دوم تهرانی

(شرح فوق خوانده شد)

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای شیروانی را قابل توجه می دانند قیام فرمایند.

(چند نفر برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای زاهدی

(شرح ذیل خوانده شد)

اینجانب پیشنهاد میکنم ماده دوم اینقسم تنظیم شود.

مسیوفلان هم که در تحت اوامر وزیر فلاح و فوائد عامه خواهد بود و مستخدم مزبور هر گاه رابرت مبسوطی از مملکت خود واز اشجاری که در ایران نیکو میروید و قابل روئید نیست به وزارت فلاح بدهد و علاوه در مملکتهای که ایجاد جنگل میشود و با چه درختی آن چارامی شود مشرف نمود رابرت نماید.

در صورت تخلف از وظایف این کترات ملغی است.

رئیس - بفرمائید.

زاهدی - متخصص جنگل را که میآورند برای اینست که ایجاد جنگل بکنند و درخت بکار و در جاهائی که جنگل نیست جنگل ایجاد کنند.

در کارهای سیاسی و اموردیگر که نمیخواهد وارد شود و اینکه نوشته در تحت اوامرو وزیر باشد راجع باین کارها است نه کارهای دیگر.

بنده گمان میکنم هر گاه بنا باشد رابرتی از عملیات خود راجع بامور خودش بدهد به چه چوچه اختلافی بین او و وزیر روی نخواهد داد.

رئیس آقایانی که پیشنهاد آقای زاهدی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(چند نفر برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد.

پیشنهاد آقای دولت آبادی

(شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم قسمت اخیر ماده ۲ ارفاظ و اگر تا آخر حذف شود ماده الحاقیه در آخر اضافه شود که متخصص مزبور اگر از تهداتی که در این کترات نموده است تخلف نمود کترات اولیها خواهد بود.

رئیس - قسمت اولی که پیشنهاد کرده همان پیشنهادی است که آقای داکتر

آقایان کردند و در موقع رأی گرفتن تجزیه میکنیم حالارای که گرفته میشود راجع به بقایا دوم است اگر توضیحاتی دارید بدهید.

دولت آبادی - بنده ملاحظه میکنم که در ماده سوم و چهارم مطالب خیلی مهمی است که اگر بآنها هم عمل نکنند باید یک تریبی معین شود و بیشتر مقصود بنده ماده سوم است.

بنابر این پیشنهاد کردم که اینقسمت آخر را از ماده دوم حذف کنیم و یک ماده الحاقیه در آخر بنویسیم که اگر از تهداتی که در این کترات هست تخلف کرد کترات اولیها نشود که شامل ماده ۳ و ۴ هم بشود و این منظور هم حاصل شود.

مخبر - این پیش نهاد آقای دولت - آبادی دو جزء دارد یکی اینکه تجزیه میکند ماده را و یکی اینکه عبارت قسمت آخر ماده (و اگر از اجزاء آنها استنکاف ورزد این کترات ملغی خواهد بود) از این جا حذف شود در آخر قانون یک ماده اضافه شود که اگر از کلیه این قانون استنکاف کرد کتراتش ملغی است ولی جایش اینجا نیست و هم منظور که مقام ریاست هم فرمودند وقتی مذاکرات در ماده تمام شد باین جزء رأی گرفته می شود اگر ماده هم منظور که پیشنهاد شده تصویب شد که دیگر این پیشنهاد مالا لازم نخواهد بود و اگر قسمت دوم را مجلس رأی نداد آن وقت این پیشنهادی که فرمودید در آخرین را با اسم ماده تا آخر ماده آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

رئیس - آقایانیکه قسمت دوم پیشنهاد آقای دولت آبادی را تصویب می کنند قیام فرمایند.

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد.

آقای میرزائی پیشنهاد کرده اند ماده حذف شود بعد وقتی که خواستیم رأی بگیریم آقایانی که مایل نیستند رأی بدهند پیشنهادی هم راجع به تنفس رسیده است.

کازرونی - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

کازرونی - چون امروز قیامه حقیقی مجلس ظاهر شده عرض می کنم ما یک قانونی امروز داریم میگذرانیم بجهت استخدام یک نفر متخصص جنگل از تبعه آلمان قبل از این کترات هم خیلی کتراتهای دیگری به مجلس آمده و متخصصین دیگری هم جلب کرده ایم قوانین خیلی همه اساسی هم بمجلس ورود کرده از برق برق ترهم گذشته و در اینجا بنده می بینم واقعاً یک طوری دارد وقت مجلس می گذرد در صورتیکه در روز هم بیشتر در هفته مجلس نداریم واقعاً بنده خجالت میکشم ز برامی-

بیشتر در حالیکه ما از یک ماده ماده دوم ترسیده ایم میخواستیم برویم تنفس کنیم و خنده کنیم و بگوئیم حقیقه امروز اینطور کار کردیم لهذا بنده عقیده دارم که امروز بنشینیم و این کاری که داریم تمام کنیم آن وقت تنفس داده شود.

رئیس - آقای شوشتری (اجازه)

شوهرقری - بنده پیشنهاد تنفس کردم برای اینکه شاید در موقع تنفس موافقت بین آقایان موافق و مخالف حاصل شود یا ماده رد شود و یا قبول شود و این اشکالی ندارد.

رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای شوشتری را تصویب میکنند قیام فرمایند.

(عده قلیلی برخاستند)

رئیس - رشد (خطاب به آقای میرزائی) راجع به حذف ماده اگر توضیحی دارید بفرمائید.

میرزائی - راجع به حذف این ماده راجون یک خصوصیتی درش ملاحظه کردم دیدم بعضی از نمایندگان نظرشان موافق نظر بنده است لهذا حذف ماده را پیشنهاد کردم.

رئیس - رأی گرفته می شود بنده اول ماده تالفاظ اگر آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

رأی گرفته می شود بقسمت دوم از آن تا آخر ماده آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

رأی گرفته می شود بتمام ماده آقایان موافقتین قیام فرمایند.

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

بعضی از نمایندگان - تنفس

رئیس - بان تنفس کسی مخالف هست (گفته شد خیر)

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

وزیر فوئاد عامه اجازه می خواهم لایحه راجع باحتساب حقوق سنه گذشته ارزانتین مهندس طرق و شوارع که در سنه گذشته حقوق خود را دریافت نداشته است تقدیم مجلس شورای ملی کنم.

رئیس - ماده سوم قرائت میشود.

(شرح ذیل قرائت شد)

ماده ۳ - مسیوفلان هم که در تمام مدت خدمت خود در ایران متعهد است که از مداخله در امور سیاسی و مذهبی ایران خود داری کرده و از هیچ کس غیر از دولت ایران حقوق نگرفته و بانمایندگان خارجی مقیم

طهران مکاتبه رسمی ننماید.

رئیس - مخالفی ندارد؟

آقای سید یعقوب - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

آقای سید یعقوب - این جا مطابق همان چیزهایی که صحبت میکردند نوشته شده است نباید مداخله در سیاست کند اما جزایش را ذکر نکردند که اگر مداخله کرد چه تالی قاسدی بر او مترتب می شود خوب بود در این جا جزای او را هم معین میکردیم.

رئیس - آقای شوشتری مخالفید؟

شوهرقری - موافقم.

رئیس - بفرمائید.

شوهرقری - راجع بقضیه تالی باطل که آقای آقا سید یعقوب تذکره کردند بنده با تصدیق باینکه حق ندارد در قسمت های سیاسی و مذهبی مداخله کند این معلوم است که اگر کرد محرزاً و مسلماً هیچ تالی باطل لازم ندارد معرزه کترات او ملغی است.

رئیس - آقای رهنما.

رهنما - در این قسمت اختیاراتی که در اینجا گفته میشود البته ملک اختیارات برخلاف قانون نخواهد بود اختیاراتی است که خود این مجلس بهریک از وزراء داده است.

لذا در این قسمت هم که در تحت اختیارات وزیر باشد از همان نقطه نظر است حالا این چیزی که در آن ماده تصویب شد باین قسمت چندین ضروری وارد نخواهد کرد و خیلی هم خوب است.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده موافقم.

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم.

رئیس - آقای دستغیب (اجازه)

دستغیب - بنده مخالفم در قانون بنده عقیده ام اینست که تعارف نباید کرد بایستی بالصراحه نوشت (متعهد است اطاعت نماید) این لفظ محترم بشمار و بتعارف نزدیک تر است لهذا بنده معتمد که جای این لفظ باید بالصراحه نوشت اطاعت نماید.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده گمان میکنم آقای دستغیب یک قدری دقت می فرمودند اظهار مخالفتی نمی کردند بواسطه اینکه اینجا بارعایت و وجوب نوشته شده محترم بشمارد زیرا بایستی اولاً قوانین مملکت را محترم بشمارد و ثانیاً اختیارات وزراء را محترم بشمارد.

زیر احترام هم مستلزم اطاعت است و هم یک خیری بالاتر بواسطه اینکه وقتی بنده نوشته شده در تحت اوامر مستقیم وزیر فلاح و تجارت و فوئاد عامه باشد اگر هم تخلف کرد کتراتش ملغی شود پیشنهاد شد در تحت اوامر قانونی وزیر مجلس قبول نکرد.

در تحت تعلیمات قبول نکرد اگر اختلافی حاصل نشد به حکمت رجوع شود باز قبول نکرد.

وبالاخره بهمان صورت تصویب شد این بدیهی است که دواتی یک مستخدمی کترات می شود در تحت اوامر قانونی وزارت خانه خواهد بود و این بدیهی است زیرا برای این استخدام شده که انجام تعلیمات قانونی وزارتخانه را بدهد.

باز در این ماده هم تکرار می شود اختیارات وزراء ایران را محترم بشمارد این فلسفه ندارد زیرا معلوم است مافوق او وزیر خواهد بود بنده خواستم تذکر بدهم که از این مکررات تولید سوء تفاهم می شود.

رئیس - آقای رهنما (اجازه)

رهنما - در این قسمت اختیاراتی که در اینجا گفته میشود البته ملک اختیارات برخلاف قانون نخواهد بود اختیاراتی است که خود این مجلس بهریک از وزراء داده است.

لذا در این قسمت هم که در تحت اختیارات وزیر باشد از همان نقطه نظر است حالا این چیزی که در آن ماده تصویب شد باین قسمت چندین ضروری وارد نخواهد کرد و خیلی هم خوب است.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده موافقم.

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم.

رئیس - آقای دستغیب (اجازه)

دستغیب - بنده مخالفم در قانون بنده عقیده ام اینست که تعارف نباید کرد بایستی بالصراحه نوشت (متعهد است اطاعت نماید) این لفظ محترم بشمار و بتعارف نزدیک تر است لهذا بنده معتمد که جای این لفظ باید بالصراحه نوشت اطاعت نماید.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده گمان میکنم آقای دستغیب یک قدری دقت می فرمودند اظهار مخالفتی نمی کردند بواسطه اینکه اینجا بارعایت و وجوب نوشته شده محترم بشمارد زیرا بایستی اولاً قوانین مملکت را محترم بشمارد و ثانیاً اختیارات وزراء را محترم بشمارد.

زیر احترام هم مستلزم اطاعت است و هم یک خیری بالاتر بواسطه اینکه وقتی بنده نوشته شده در تحت اوامر مستقیم وزیر فلاح و تجارت و فوئاد عامه باشد اگر هم تخلف کرد کتراتش ملغی شود پیشنهاد شد در تحت اوامر قانونی وزیر مجلس قبول نکرد.

در تحت تعلیمات قبول نکرد اگر اختلافی حاصل نشد به حکمت رجوع شود باز قبول نکرد.

رئیس - آقای شیروانی (اجازه)
شیروانی - بنده تصویب میکنم بطوری که آقای هظیبی فرمودند در نسخه فرانسه اش همان اطاعت نماید است و در اینجا بعقیده بنده در ترجمه فارسی غلط شده و باید اطاعت نماید نوشته شود محترم شمردن بزبان ما تعارف است ولی اطاعت نماید عمل است
 لهذا بنده اطاعت نماید پیشنهاد کردم حالا اگر يك لفظ بهتری دولت در نظر دارد بنده هم موافقم والا محترم شمارد بنظر بنده بهتر است

شده است پس این کلمه دیگر تکرار است و لزومی ندارد.
رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای (عده هظیبی قیام نمودند)
رئیس - تصویب نشد
پیش نهاد آقای طهراني - این بنده پیشنهاد می نماید و اختیارات وزیر را هم مگر راست
 اینجا می نویسد در ضمن وظائف خود قوانین مملکت ایران را و اختیارات وزراء ایران را.
 قوانین مملکت ایران حدی از برای وزراء معین کرده است که در حدود قوانین مملکت ایران او مکلف است محترم بدارد و اگر اختیارات در حدود قوانین مملکت نیست دیگر گذرش از وی ندارد و هیچ چیزی ندارد که ما اینجا بنویسیم (قوانین مملکت ایران) و يك عامی را ذکر کنیم و پس از هم يك خاصی ذکر کنیم در این صورت عبارت (و اختیارات وزراء ایران) بی معنی و بی اساس و مکرر است و تکرار خاص بعد از عام است
رئیس - آقای کازرونی که عضو کمیسیون نیستند
 کازرونی - عضو کمیسیون فواید عامه هستم
رئیس - آقای محمد هاشم میرزا (اجازه)
 محمد هاشم میرزا - این اختیارات در حدود قانون است و اختیاراتی هم که بوزراء داده شده است اساسش از روی قانون است و بنده گمان میکنم که این عیبی نداشته باشد و بنابر این همینطور که نوشته شده خیلی خوبست
رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای طهراني را قابل توجه می دانند قیام فرمایند.
 (عده قبلی قیام نمودند)
رئیس - تصویب نشد
 پیشنهاد آقای زاهدی - این جانب پیشنهاد میکنم که ماده چهارم این قسم شود مسیوفن دمها گن متمهد است که به علاوه اصلاحات جنگل و قواعد جنگلی ایران مطالعات در ایجاد جنگل در سواحل و کوهستان و دشتهای مساعد برای جنگل

بنماید هفته چهار ساعت در مدارس فلاحی ایران نیز تدریس نماید و در ضمن اجرای وظائف خود قوانین مملکت ایران را محترم شمارد.
رئیس - آقای زاهدی (اجازه)
 زاهدی - غرض از پیشنهاد بنده این بود که این متخصص که می آید اقلا هفته چهار ساعت در مدارس ایران تدریس نماید که اقلا چند نفر شاگرد تربیت کند که از عهده اصلاحات جنگی بر آید.
رئیس - آقای تدین (اجازه)
 تدین - بنده تصور میکنم که این پیشنهاد آقای زاهدی يك قصی دارد خوب بود که تکمیلش میکردند که در يك قسمت اراضی جنگل اگر قابل باشد گویندی بکنند وزارت بکنند این جا جای این حرفها نیست اول بعضی از آقایان اظهار میکنند مستشار بنده به آقایان تذکر میدهم که این شخص مستشار نیست و يك نفر متخصص است که می آید برای امور جنگل وقتی ما گفتیم متخصص برای امور جنگل می آوریم تمام این قسمت هایی که آقای زاهدی در نظر گرفتند و يك قسمت های دیگر در این عبارت مندرج است.
 تعیین وظائف و جزئیات کار البته با وزارت خانه مربوطه است و هیچ محتاج بندگرنیست.
 متخصصی که دولت می آورد برای این نیست که برود جنگل هارا تماشا کند برای این است که کیفیت حفاظت جنگل و آبادی جنگل و تراش جنگل و سایر قسمت هایی را که مربوط باداره کردن جنگل است انجام دهد و نمی شود گفت برای چه کار بلکه خود آن عبارت کافی است.
وزیر فواید عامه علی الخصوص که يك نکته بنده باید در باب پیشنهاد آقای زاهدی عرض کنم یعنی ممکن است متخص در تهران مانند که بتواند هفته چند ساعت در مدارس تدریس کند بلکه مأموریت پیدا میکند و میرود و قسمت های کار او هم این است که برود بولایاتی که جنگل دارد و به آنها رسیدگی و تقویت کند.
 بنابر این در طهران نخواهد بود که بتواند در مدرسه فلاحی درس بدهد
کازرونی - در جنگل درس بدهد.
وزیر فواید عامه - صحیح است و بهتر این است که توضیح نشود. اگر متخصص آمد اینجا و از کارهای خارج از طهران فراغت حاصل کرد البته تا مستفاد های لازم را از او خواهیم کرد و بالاخره اگر ما این عبارت را در قانون بگذاریم می گوید شما مرا برای این استفاده کردید

که بروم مدرسه تدریس کنم شما که مرا مأمور میکنید بروم بجنگلهای مازندران و گیلان یا استرآباد یا جاهای دیگر من نمی توانم بروم
رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای زاهدی را تصویب میکنند قیام فرمایند (کسی قیام نکرد)
رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای زعیم (بشرح آتی خوانده شد)
 اصلاح ماده را بنحو ذیل پیشنهاد میکنم:
 ماده ۴ - مسیوفن دمها گن متمهد است که در ضمن ابفاء وظائف خود قوانین مملکت ایران و اقتدارات قانونی وزراء امرات نموده محترم بشمارد و هر سه مانه يك دفعه راپورت عملیات خود را در امور جنگلها بدولت ایران تقدیم بنماید
رئیس - بفرمائید
 زعیم - حدس میزنم که پیشنهاد های زیاد آقایان را کسل کرده باشد ولی بنده تغییر زیادی در اصل ماده ندادم فقط کلمه (دائماً) را حذف کردم برای اینکه تصور کردم لازم ندارد
 دیگر اینکه نوشته در ضمن اجرا و بنده کلمه (اجرا) را با بقاء تبدیل کردم و اختیارات وزراء را بکلمه اقتدارات قانونی تبدیل کردم زیرا تصور میکنم اقتدارات قانونی مناسب تر باشد زیرا مقصود آن اختیارات کنسلیت و سیونلی است.
 آن اختیاراتی است که قانون اساسی فرار داده که مسئولیت مشترک بین آنها باشد و البته این مسئله را کلاً مشخصی که از خارج می آید رعایت بکنند و بنده در این جا رعایت نموده و محترم بشمارد در از نقطه نظر يك نفر اروپائی کافی میدانستم تا اینکه لازم الاجرا نوشته شود و اما در قسمت آخر پیشنهاد من این را دارد که هر سه ماهه يك دفعه يك راپورتی از عملیات خودش بدولت تقدیم کند این يك جهتش همان عرایضی بود که عرض کردم بنده معتقدم که باید برای مستخدمی که از خارج جلب می شود يك تکلیفی معلوم کنند و کار او هم این است که برود بولایاتی که جنگل دارد و به آنها رسیدگی و تقویت کند.
 بنابر این در طهران نخواهد بود که بتواند در مدرسه فلاحی درس بدهد
کازرونی - در جنگل درس بدهد.
وزیر فواید عامه - صحیح است و بهتر این است که توضیح نشود. اگر متخصص آمد اینجا و از کارهای خارج از طهران فراغت حاصل کرد البته تا مستفاد های لازم را از او خواهیم کرد و بالاخره اگر ما این عبارت را در قانون بگذاریم می گوید شما مرا برای این استفاده کردید

(پیشنهاد آقای امامی بمضمون ذیل قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم ماده چهارم جزیه و بدو قسمت علیحدگی برای گرفته شود مسیوفن دمها گن متمهد است که دائماً در ضمن اجراء وظائف خود قوانین مملکت ایران را رعایت نماید و اختیارات وزراء ایران را محترم بشمارد
رئیس - رای گرفته می شود بقسمت اول ماده چهارم از اول ماده تا اختیارات آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد رای گرفته می شود بقسمت دوم آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند)
رئیس - تصویب شد رای گرفته می شود بمجموع ماده چهارم آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد اگر تصویب می فرمائید بقیه مذاکرات بماند برای روز سه شنبه
جمعی از نمایندگان - صحیح است.
 (خبر کمیسیون عرایض راجع به رخصتی آقای کی استخوان بشرح زیر قرائت شد)
 آقای کی استخوان نماینده محترم بندر بهلوی به ملاحظه دعوتی که تلگرافاً انجمن بلدی بملاحظه تشریف فرمائی آقای رئیس الوزرا از ایشان نموده و وجود ایشان را در این موقع لازم دانسته تقاضای يك ماه مرخصی کرده بودند کمیسیون تصویب می نماید که از بیستم تیرماه تا يك ماه غائب با اجازه معسوب شوند
رئیس - آقای کازرونی - و کیلی که از طرف ملت انتخاب می شود برای انجام وظایفی است که محل و مرکزش اینجا است و برای تهیه ترتیبات انجمن بلدی و تشریفات و این جور موارد که حقیقتاً از وظایف اهالی محل است گمان میکنم انتخاب نشده باشد و چون بنده آقای کی استخوان را یکی از بهترین مردمی میدانم که وظیفه خودشان را خوب می شناسند از این جهت نمی دانم چطور توانسته اند زیر بار این تکلیف بروند و قبول کرده اند که ترك وظیفه کنند و خودم از طرف آقای کی استخوان این تقاضا را رد میکنم
رئیس - آقای رهنما (اجازه)
 رهنما - آقای کی استخوان اجازه گرفته اند يك ماه به بندر بهلوی بروند و آقای کازرونی از نقطه نظر ادای وظیفه

مخالفت میکنند
 خیلی خوب بود این ادای وظیفه در خیلی از مواقع بعمل می آید و در خیلی از جاها مراعات می شد که در آنجا نمیشود انجمن بلدی آنجا تلگراف کرده است و از ایشان خواسته اند که بروند به حوزه انتخابیه خودشان سر بزنده تمام اجازه هائی که در اینجا گرفته می شود نباید فراموش بشود که قسمت عده اش شبیه به همین اجازه است و برای يك کار فوتمی خرابی و در بدری نیست و بالاخره حالا که آقای کی استخوان خواسته اند حرف خودشان را صاف و ساده بزنند و نخواسته اند بنفیان بکنند و يك بهانه های دیگری بیارند و يك صورت دیگری باین کار بدهند آنچه که داشته اند گفته اند که برای تشریف بردن آقای رئیس الوزرا است.
 در صورتی که ممکن بود بگویند من ناخوش هستم و این هم تصدیق آقای کی استخوان را در اینجا وطن پرستی ما بجنبش آمده است و مخالفت میکنم
رئیس - رای می گیریم آقایانی که مرخصی يك ماهه کی استخوان را تصویب میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند)
رئیس - تصویب شد خبر دیگر (بشرح زیر قرائت شد)
 آقای مساوات نماینده محترم بواسطه عارضه کسالت از تاریخ بیست و یکم خرداد تا يك هفته از مجلس شورای ملی اجازه مرخصی خواسته اند کمیسیون عذر ایشان را موجه دانسته تصویب می نماید
رئیس - آقای دست غیب (اجازه)
 دست غیب - در مجلس نباید این سوابق گذاشته شود که مرضی از کمیسیون عرایض اجازه بگیرد یکی اگر مرضی بستری نبود که می توانست بیاید باید کمیسیون عرایض اجازه مرخصی بدهد ولی این سابقه گذاشته شود بنده مخالف هستم و بنده مخالف هستم که به آقای مساوات اجازه مرخصی بدهند که غایب با اجازه ثبت شود.
 زیرا قهراً ایشان غایب با اجازه هستند و محتاج برای مجلس نیست مثل این است که مجلس تصدیق کند مرضی است بنابر این بنده معتقد نیستم که این سابقه در مجلس گذاشته شود
رئیس - رای می گیریم آقایانی که مرخصی يك هفته آقای مساوات را تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد عریضه ایست که از طرف کارگران مطابع بمجلس رسیده بود مراجعه شده بود بکمیسیون و کمیسیون عرایض هم راپورت داده است بدو این عریضه باید خبر کمیسیون قرائت می شود (بشرح آتی قرائت شد)

خاطر مبارك مستعضر است که تاکنون در مملکت ایران هیچ مؤسسه و کارخانه نبوده که يك عده کارگر ایرانی بتواند در آن مؤسسه ها بواسطه زحمت و مشقت امرار معاش نمایند.
 از سی چهل سال قبل که رفته رفته آثار تمدن در این مملکت پیدا شد بهرور چند مطبعه از طرف ملت در طهران ایجاد گردید که حالیه توانسته اند يك عده چند هزار نفری کارگر و عائله آنها را اعاشه بدهند کارگران هم با مشقتی که در کار حروف چینی در مطابع بر آنها وارد میشود تحمل نموده اغلب جان خود را از کف داده در شباب جوانی بواسطه سختی کار بهرورد زندگی گزینی گفته یا اینکه بامراض ریوی و نایبانی مبتلا شدند.
 مهذا باز این بار سنگین را بدوش کشیده زیر بار شتال و کل بر افراد ملت شدن را بر خود هموار نکردند.
 حالیه که نمایندگان محترم مجلس بودجه سنگینی برای مطبعه مجلس تصویب نموده اند صاحبان مطابع هم چون می بینند دیگر نمی توانند مطابع خود را نگاهدارند مطابق نظامنامه که کارگران دارند بما اخطار کرده اند تا یا زوده روز دیگر بیشتر بشما حقوق داده نمی شود این پیش آمد مانند يك صاعقه آسمانی و بالای ناگهانی خرمن هستی چند هزار نفر کارگر و بستگان آنها را سوخت حبران و متعجب مانده ایم که پس از زحمت يك عمر در آموختن این صنعت یا کم کاری که در این مملکت حکم فرما است چه باید بکنیم
 روی تکدی و سؤال هم نداریم این است از جناب اشرف استرحام می طلبیم که توجه عاجلی بحال اسف اشتمال ما کارگرا فرموده راضی نشوند که چند هزار نفر بی نان و خانمان شده و برعهده متکدیان این مملکت افزوده گردد در صورتی که از این راه هم نفعی به خزانه مملکت عاید نخواهد گردید
 زیرا کلیه مطبوعات دولتی موافق قبمیتی که امروزه متداول مطابع است در سال چهل هزار تومان نمی شود که برای مطبعه مجلس اعتبار داده شده است علاوه که صرفه حاصل نخواهد شد چند هزار نفر بی نان شده و بر عده متکدیان این مملکت بی کار و ملت بی نان افزوده خواهد گردید.
 این است از آن مقام منبع استعدای بدل توجه عاجلی در آسایش حال این عده کارگران و عائله آنها داریم که از طرف نمایندگان محترم تصمیم امیدبخشی اتخاذ گردد که اسباب آسایش حال ما را فراهم سازند امر مبارک است ۱۲۰ خرداد ۱۳۰۴
 (خبر کمیسیون عرایض بشرح زیر قرائت شد)

در موضوع اظهارات و تشکلات آقایان در باب مطابع که بالاخره در کمیسیون عرایض نمایندگان ارباب مطابع و مباحث محترم مجلس شورای ملی برای دادن توضیحات حاضر شده و مذاکرات مفصل بعمل آمد
 کمیسیون پس از مذاکره و مطالعه در اطراف قضیه تصمیم گرفت که موضوع و حل مسئله را بنظریات مجلس شورای ملی موکول و معقول دارد و معتقد است که برای تعدیل عمل و ختم ماده اختلاف بیکانه طریقی که بتواند موضوع را حسن خاتمه دهد این است که از طرف مجلس شورای ملی امر به تشکیل کمیسیون خاصی گردد که اعمال نظر نموده و نتیجه را به عرض مجلس برساند
رئیس - چون آقایان قبلاً مسوق نبودند که این موضوع مطرح می شود اگر اجازه می فرمائید بماند برای روز سه شنبه
بعضی از نمایندگان - صحیح است
 (مجلس يك ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - حسین پیرنیا منشی
 م شهاب دکتر احتشام طباطبائی
صورت مشروح مجلس سه شنبه دوم تیرماه سنه ۱۳۰۴
 مجلس سه ساعت قبل از ظهر بریاست آقای حسین خان پیرنیا تشکیل گردید صورت مجلس یکشنبه سی و یکم خرداد را آقای آقامیرزا شهاب قرائت نمودند.
رئیس - آقای شوشتری (اجازه)
شوشتری - قبل از دستور عرض دارم
رئیس - آقای دامغانی (اجازه)
دامغانی - قبل از دستور عرض دارم
رئیس - آقای مصداق السلطنه (اجازه)
مصداق السلطنه - قبل از دستور
رئیس - آقای کازرونی (اجازه)
کازرونی - بعد از تصویب صورت مجلس عرضی دارم
رئیس - آقای سلطانی (اجازه)
سلطانی - قبل از دستور
رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه)
شریعت زاده - عرض قبل از دستور است